

saa meget vil det koste, men man maa vente, at det vil blive en Del mere, intet Menneske kan sige hvor meget. For øvrigt sagde den ærede første Taler meget rigtigt om Omkostningerne, at her var der Tale om fundamentale Udgifter. Og det er rigtigt. Der er her Tale om Udgifter, der skal afholdes, man kan ikke sige, man ikke vil, det er noget, man skal, naar Landet skal gaa frem.

Man har ogsaa talt om, at Folket ikke bryder sig om Reformen. Det er en stor Fejltagelse. Det bryder sig meget om den. Der er nemlig noget, som Folk ved den nuværende Retspleje har for Øje, næsten dagligt, i alt Fald meget hyppigt, og det er Varetægtsarresten. Det nuværende System er baseret paa Inkvisition, paa, at man bruger sigtede som Forhørsobjekt. Og i og for sig er det et udmærket System. Der er ikke Tvivl om, at naar man holder en Person længe nok arresteret og gør det ubehageligt nok for ham, skal han nok tilsidst tilstaa, at han er en Synder, ogsaa selv om han ikke er det, men de Tilfælde, hvor en uskyldig tilstaa, er dog saa faa. Man kan sige: Vi tager Justitsen en gros, vi tager det ikke saa nøje, vi anvender de Midler, vi har, og tager det saadan en gros, og skulde der komme en uskyldig med, saa meget desværre for ham. Det er den samme Betragtning, der laa til Grund for Torturen. Det var ogsaa en udmærket kriminel Undersøgelingsmetode. Naar man pinte Folk tilstrækkeligt, tilstod de nok, og selv om der skulde slippe et Par uskyldige med ind, gjorde det ikke saa meget, de fleste skyldige fik man dog paa den Maade, og det var billigt og hurtigt. Naar jeg i to Ord skulde sige, hvorfor en Kriminalreform er nødvendig, er det for at faa Varetægtsarresten indskrænket og formindske de skræmmende Følger af den. Det gaar ogsaa mere og mere op for Befolkningen. Den ved ikke noget om Mundtlighed og Umiddelbarhed, men den ved, at i Fald man bliver beskyldt for noget, saa bliver man sat i Arrest, ens Forretning ødelægges tidt, ens Forhold i Hjemmet forstyrres tidt, man er en elendig Mand, selv om man er uskyldig. En Franskmand har, jeg ved ikke hvor, sagt, at naar nogen beskyldte ham for at have stjaalet Notre-Dame Kirkens Taarn, vilde han straks stikke af til England. Og noget lignende er Tilfældet her. Naar en af os bliver beskyldt for noget, som man ved, man er uskyldig i, men har Skinnet imod sig, saa kan det hændes, at man bliver sat i Varetægtsarrest, at man

bliver fjernet fra sine kære, fra dem, man sætter Pris paa. Man kan ikke en Gang læse Aviser, og det vil for mange være et uhyre Savn. Man kan ganske vist selv skaffe sig den Mad, man kan betale, men det bliver Mad derefter, man skal selv gøre rent i Cellen o. s. v. Tænk blot paa, at det er en Pine, man tilføjer en Mand, som ikke er dømt. Det er det gale ved Inkvisitionssystemet ligesom ved Torturen i gamle Dage, at man paa Forhaand tilføjer Folk, om hvis Skyld man ofte ikke kan have nogen grundet, i hvert Fald ikke nogen juridisk grundet, Idé, en Pine. Man vil saa sige: ja, saa kan man lade dem slippe ud og bagefter give dem Erstatning. Men de aandelige Pinsler, man har lidt, og den Nedtrykthed, der er kommet i Sindet, kan man aldeles ikke erstatte. Den Synd, Samfundet har begaaet, den er begaaet. Og naar man vil indskrænke Varetægtsarresten paa en passende Maade, saa maa man bruge de dertil egnede Midler. Men det gjorde ikke Loven af 1909, og derfor har jeg været imod den. Loven af 1909 havde jo mange gode Ideer, f. Eks. den, at man ikke maatte bruge den tiltalte som Forhørsobjekt. Naar man spurgte ham om noget, skulde han ganske vist helst svare; men han behøvede ikke at svare umiddelbart, han kunde spørge sin Defensor, og han kunde nægte at svare, og nægtede han at svare, kunde man ikke gøre ham noget. Nu er, som de Herrer ved, Forholdet det, at naar man nægter at svare, kan man sættes paa Vand og Brød; altsaa en uskyldig Mand, som siger: jeg vil ikke svare, kan nu sættes paa Vand og Brød. Jeg skynder mig at tilføje, at dette dog ikke er anvendt i 30 Aar eller mere; men det staar i Loven. Men den Regel, der fandtes i Loven af 1909, vilde efter al Sandsynlighed være faldet ud til største Skade for Inkvisiten, for det er jo en given Ting, at da denne Lov ikke skabte en større Politimyndighed og navnlig ikke en større Opdagelsesbetjentskare, altsaa ikke hjalp Dommeren mere end den nuværende Ordning, saa vilde han være hemmet i at faa Sagen oplyst, og som Følge deraf var der egentlig for en samvittighedsfuld og streng Dommer ofte ikke andet at gøre end at holde Folk i Varetægtsarrest i det uendelige. Det er derfor, jeg aldrig vilde være med til Reformen af 1909, selv om man kunde faa den gratis, for den vilde blot gøre det, som er den største Fejl ved det hele, nemlig Varetægtsarrestsystemet, værre endnu. Eller ogsaa vilde Loven hos nogle Dommere virke paa en Maade, som heller